ГРАНАТ

Спокійно вліз він у дуло 305-міліметрового моздіра.

Престрашний гранат у грубій залізній одежі, цілий начинений смертю. Лежав у холоднім дулі і ждав. Нараз щось страшно штовхнуло його в потилицю, він скрутився несамовито в дулі і зі скаженим ревом вискочив у повітря. Замаячів, як ворона, і щез у небесах.

Тільки плач його лунав у просторах, так боляче штовхнуло його. "Ой-йой-йо-йой!"— чути було на цілі милі.

Гарматчики і офіцери ждали кілька хвилин і дивилися в сю сторону, куди він полетів. Не бачили його, але чогось ждали. Минуло ще кілька хвилин. Плач у просторах затих. Вояки ще ждали.

— Нічого ждати! Не вибух! — сказав офіцер.

А гранат тим часом злетів з-під неба на землю, недалеко магазина ворога, в одній хвилі вирив собі глибоку яму в землі, пірнув кілька метрів успід і положився.

"Ну, дякувати богу, отут собі у холодочку відпічну. Ото припекло мене! Аж усередині жар чую".

Лежав він у холодочку два тижні. У яму налилося дощу, земля розмокла,— вигідно було йому спочивати, мов у подушках.

По двох тижнях почув він розмову над своєю ямою. Вояки радилися, чи витягати його, чи присипати землею. Якийсь майстер приліз аж до нього і почав лопаткою відгортати землю. Товариші його поверх ями налякалися і відскочили з криком: "Дай спокій". Відважний майстер не

злякався, оглянув гранат, виліз з ями і рішив: "Треба засипати, його не можна рушати!"

Висипали над гранатом могилку, обвели кільчастим дротом і поставили хрест з написом в трьох мовах: "Не рушати! Небезпечно для життя!"

Гранат засміявся у могилі: "Еге! Собача віро! Ти і закопай мене, але я все ще живий і небезпечний для твойого життя!"

Микита Хрін вертав з міста додому. Він з горя випив кілька чарок самогонки за 50 корон і, вертаючи додому, плакав за двома синами, вбитими на війні, і за годованою свинею, що йому військо взяло і не заплатило. Коло хреста, під котрим лежав гранат, він так розжалобився, що вкляк, перехрестився і змовив "Отче наш" за синів і за сього покійника, що лежав під хрестом. Напису не читав, бо не умів читати. Потім його зморило і він заснув.

Надійшли чужі люде і рушили його. Рушили зовсім не ласкаво: копнули, штовхнули, шарпнули, вхопили під пахви, а коли він не міг іти, сказали: "П'яний", кинули на землю і пішли собі. Він не був небезпечний для життя інших— його можна було копнути і штовхнути...

[1919-1920]